

Terugblik 2^e kwartaal 2023 oudercommissie.

In de afgelopen periode hebben de oudercommissie en de voorzitter aan elkaar kunnen wennen. Er is onder andere onder leiding van een externe deskundige nagedacht over werkwijze, visie en missie. Later dit jaar volgt nog een interne deskundigheidsbevorderingsdag.

In juni heeft de Oudercommissie, op verzoek van de vaste Kamercommissie, haar zienswijze gedeeld voor het debat over de nabestaanden – en ex-partnerregeling. Diezelfde maand heeft ook een gesprek plaatsgehad met de leden van de vaste Kamercommissie ter voorbereiding op het debat over de 14de VGR.

Daarnaast heeft de Oudercommissie in het tweede kwartaal werkbezoeken afgelegd aan resp. de Kredietbank te Amsterdam (t.a.v. SBN) en het ondersteuningsteam/serviceteam te Apeldoorn.

Er is uitleg gegeven over de twee serviceloketten binnen SBN (voor private schulden resp. al betaalde schulden). De situatie van ouders in het buitenland staat dankzij de aanhoudendheid van de oudercommissie ook hier op de agenda.

Leden van de Oudercommissie zijn in de gelegenheid gesteld om met medewerkers te spreken, hetgeen zij zeer hebben gewaardeerd. Het waren twee zeer zinvolle werkbezoeken die zowel door de medewerkers als de leden van de Oudercommissie als zeer positief zijn ervaren.

Gevraagd advies Versimpelen en Versnellen

De Oudercommissie is gevraagd advies uit te brengen in het kader van de versnellingsoperatie. Dit heeft geleid tot het advies Versimpelen en Versnellen dat op 22 juni aan de staatssecretaris is verstuurd. Het advies bevat twee voorstellen en enkele richtlijnen/ randvoorwaarden, die ook zijn besproken met de NOVA, de Ombudsman en Kinderombudsman. Eind mei heeft hierover ook een constructief gesprek plaatsgevonden met de staatssecretaris Toeslagen en Douane en de Minister-President. De Oudercommissie hanteert 3 uitgangspunten voor versnelling en verbetering, te weten:

- 1/ Aannemelijk is goed genoeg. Geen bonnen.
- 2/ Snelheid boven principes, maar wel zorgvuldig.
- 3/ Ruimhartigheid verhoudt zich niet met causaliteit.

U kunt het gevraagde advies Versimpelen en Versnellen lezen in de bijlagen bij deze VGR.

Reactie ongevraagd advies schulden zelfstandig en zonder enige hulp afbetaald.

De oudercommissie heeft op 30 juni mondeling een reactie vernomen op het ongevraagde advies d.d. 30 maart 2023 "Ongevraagd advies schulden zelfstandig en zonder enige hulp afbetaald". Doel van het advies was dat alle extra kosten (buiten de hoofdsom om) zouden worden gecompenseerd. Het betreft extra kosten (bijvoorbeeld van deurwaarders en incassobureaus) die niet nodig waren geweest, wanneer ouders niet zulke hoge terugvorderingen hadden gehad. Het ministerie heeft aangegeven te willen onderzoeken of het voorstel van de oudercommissie kan worden meegenomen in een van de bouwstenen binnen het te ontwikkelen forfaitaire schadekader voor de alternatieve schaderoute in het kader van de versnellingsmaatregelen.

Zorgpunten vanuit oudercommissie:

In het algemeen:

Een groot punt van zorgen blijft helaas de traagheid, stroperigheid en het systeemdenken. De oudercommissie hoopt spoedig de effecten van het versnellen te kunnen ervaren. Het gevoel van de ouders blijft dat zij veel informatie, tips en adviezen brengen, maar er weinig wordt overgenomen om moverende reden. De zorgpunten van de oudercommissie, zijn zowel met de MP als de Staatssecretaris besproken.

Hierbij dient gezegd dat de oudercommissie het ouderperspectief inbrengt én niet alle ouders vertegenwoordigd. Puntsgewijs komt de oudercommissie tot de volgende belangrijke en urgente zorgpunten, die reeds langere tijd door hen worden aangegeven.

In het bijzonder:

- a. Kwijtschelding van (DUO) schulden voor jongeren, een aparte schaderegeling en speciale mogelijkheden (zoals een scholingsprogramma) zodat zij hun leven op de rit kunnen krijgen.
- b. T.a.v. CWS is de zorg dat de menselijke maat en ruimharigheid nog onvoldoende worden teruggezien. Om dit te illustreren is in juni een toelichting op het proces en de uitkomsten gegeven aan de staatssecretaris, aan de hand van het dossier van een Oudercommissielid.
De Oudercommissie wil dat in besluiten van CWS wordt aangegeven op welke gronden bezwaar al dan niet wordt gehonoreerd.
Daarnaast zijn er nu nog problemen met het tijdig en volledig aanleveren van dossiers en wordt er nog onvoldoende gebruik gemaakt van ervaringsdeskundigen.
- c. De Oudercommissie vindt het zorgelijk dat zij pas in een laat stadium is betrokken bij de uitwerking van de kind-, nabestaanden- en ex-partnerregeling. Waardoor ervaringskennis die kan bijdragen aan goede uitvoering van de regeling, pas laat kon worden meegegeven.
- d. Ondanks alle inspanningen worden gedaan, is nog weinig verbetering merkbaar voor gedupeerde ouders in het buitenland. De Oudercommissie blijft zich hard maken het oplossen van lacunes, zoals beschermende voorzieningen in geval van schuldenproblematiek – om vervelende situaties met deurwaarders het hoofd te kunnen bieden. De Oudercommissie is ook zeer kritisch over de peildatum van 07/07/2020 die gehanteerd wordt om te bepalen of er recht is op brede ondersteuning. Ouders en kinderen die nadien zijn verhuisd naar het buitenland kunnen geen aanspraak maken op brede ondersteuning. Dit roept een gevoel van ongelijkheid in de toegang tot ondersteuning op.
- e. Voor gedupeerde ondernemers heeft de Oudercommissie o.a. zorgen uitgesproken t.a.v. beperkende staatssteunregels. Daarnaast zijn er zorgen over het ontbreken van zakelijke dossiers (vanuit de Belastingdienst), waardoor zaken worden gemist in de afhandeling van (aanvullende) schade bij de CWS. Er wordt onderzocht of geheimhoudingsplicht het delen van deze gegevens in de weg staat.
- f. Vergoedingen voor advocaten zijn te laag, waardoor veel ouders geen mogelijkheid zien om een advocaat in te huren. Dit punt is al eerder aangekaart. De ervaring en geluiden van ouders zijn dat door de lage bekostiging de advocaten te weinig voor ouders kunnen betekenen of zelfs aangeven de ondersteuning niet meer te willen doen. Dit is in de ogen van de oudercommissie een slechte ontwikkeling, omdat de toezeggingen van ondersteuning niet waar worden gemaakt.

Al met al kan worden gezegd dat er zeer kleine stapjes worden gezet in het versnellen en verbeteren van processen. De leden van de Oudercommissie doen hun uiterste best om bij ambtenaren het besef en effect van de door hen opgestelde regels duidelijk te maken. Er is nog een lange weg te gaan. Nu we drie jaar verder zijn is de afdrank dat aandringen op meer menselijke maat, uitgaan van aannemelijkheid, het terugdringen van vooringenomenheid en met invoelend vermogen acteren nog steeds noodzakelijk blijven.

Met vriendelijke groet
Namens de ouders oudercommissie
Tof Thissen
Voorzitter oudercommissie